

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Tanítóknak egész évre . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca I. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felhatalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület programjának reformjához.

A közművelődési egyesület kétségen kívül az egészséges közszellem s a korrallépést haladni kívánó társadalmi műveltség érett gyümölcsének tekinthető s bizvást remélhető, hogy e jó órában szilárd intézmény tovább fejlesztve, szélesebb körben mozogva, actióképes factor leendő az általános műveltség emelése körül. Tisztelet azoknak, a kik ott állottak bölesője körül s ma is mindent megtesznek anyagi erejének gyarapítása érdekében oly czélból, hogy így megizmosodva, tágasabb munkakört ölelhessen fel. És látva azt az áldozatkészséget, a mit a megye előkelő közönsége ez egyesület érdekében kifejtett, csak bámulni tudom azokat, a kik még mindig nincsenek megelégedve az eddig elért eredménnyel s szeretnének Mózesként még aszklából is forrást eserdegetetni. A százezrek és milliók gyűjtése nem egy pár év munkája, annyival kevésbé egy oly intézménynél, a mely kizárólag a közönség nagylelkűségére van alapítva. Más részről meg kételkedni bátorkodom abban, hogy a közművelődési egyesület csak nagy alaptőke segítségével felelhet meg nagy hivatásának. A nervus rerum gendarumra mindenesetre szüksége van, de nem ez képezi egyedül életérének központját, hanem igen is az, hogy itt e megyében ő belőle sugározzék ki mindenfelé a közművelődésre jótékonyan ható mozgó erő, ez legyen az a meleg ágy a melyre a társadalom talajából fakadt minden életrevaló eszme, kezdeményezés és munkásság bizton számíthatson.

És nem csak én gondolkodom így, hanem a közönség is elevenen érzi már, hogy a közművelődési egyesület eddig keveset ölelt fel abból a mi a közművelődés fogalmi meghatározása alá esik. Kifejezés lett ennek adva a legközelebbi igazgató-választmányi gyűlés alkalmával is, melylyel szemben többek részéről hangsúlyoztatott, hogy a közművelődési egyesület kizárólag a népnevelés nemzeti szellemében való fejlesztésére ala-

pittatott, minden anyagi erejét kizárólag e czél valóztatására fordítja, e czélból segíti az ovodákat, népkönyvtárakat, ezt a circulust azonban nem hajlandó átlépni s minden másnemű kezdeményezést figyelmen kívül hagy.

A következetesség mindig tiszteletet követel s a jelen esetben is, ha a közművelődési egyesület megelégszik a népnevelés nemzeti szellemében való fejlesztésével, minden esetre tiszteletre méltó munkát végez, de akkor meg kell változtatnia nevét, mert nem tudjuk elhinni, hogy a közműveltség csak a népnevelés nemzeti szellemében való fejlesztésében határozódna, vagyis, hogy a közművelődési egyesületnek csak a köznépműveltségi színvonalának emelése volna egyedüli feladata, s a társadalom egyéb rétegeit szabad volna elhanyagolnia. Ha pedig nevet cserélni nem akar, mit én egyáltalában nem is kívánok, akkor vonja le magának a consequentiát, vagy is szélesítse ki működési körét, hogy feladatának igazi magaslatára emelkedve, a további fejlődés czéljához minden számbavehető embert megnyerjen és lekössön.

Ime ott van a Tompa-szobor ügy, melyet egy igénytelen, de lelkes ifjú sereg kezdeményezett s tart még mindig a felszínen. Az a kis gárda méltó joggal remélhetette, hogy a nemes ügy érdekében nem hiába fogja felemelni szavát, hogy e megye közönségének meg fog dobbanni a szíve s szíves készséggel meghozza áldozatát a végből, hogy nagy fia emlékét érzében megörökítse. És ime még eddig igen hideg fogadtatásban részesült. Az ügy érdekében nagyobb kiterjedésű mozgalomra lett volna szükség, mi végre a lelkes kis csapat Hanvay Zoltán urat, a nagy költő személyes jó barátját kérte fel a vezérségre, ki-nek neve, tekintélye sokat tehetett volna a jó ügy előmozdítására s ki sok tekintetnél fogva első helyen volt hivatva a Tompa-szobor bizottság elnökségére. És ime kaptak egy szép de elutasító választ, hideg zuhanyt, mely egyébre nem volna jó, mint hogy a meglevő lelkesedés is lelohoszsa. Most már ott zörget a közműve-

lődési egyesület ajtaján s még eddig úgy látszik, hogy ott is eredménytelenül. Egyáltalában nem bírom megérteni, hogy ez az ügy mért ne volna a közművelődési egyesület feladatkörébe bevonható, a mikor itt senki sem gondol arra, hogy az egyesület anyagi áldozatot hozzon a szobor javára, hanem csak erkölcsi támogatást kér, csak azt kívánja, hogy a közművelődési egyesület ismerje el a Tompa-szobor ügyét édes gyermekének s mert szavának nagyobb súlya van, mint egy névtelen és ismeretlen kis seregnek, legyen segítő tényező a szobor érdekében megindítandó országos mozgalom létrehozásában. Az a férfi, ki költészetének legszebb virágait itt e megye földjén hozta létre s ki e megye nagy halottjainak ravatala felett annyiszor ragadta magával a lelkeket, mindenesetre megérdemli, hogy midőn emlékének megörökítéséről van szó, ne habozzunk, hanem egyesült erővel igyekezzünk az eszmét valósluláshoz segíteni. Én a magam részéről igen hálás dolognak tartanám ezt a közművelődési egyesületre nézve, mert midőn egy részről hervadhatlan babérkoszorút fűzne a közművelődési egyesület zászlójára, addig egyszersmind alkalmat szolgáltatna az ifjabb nemzedéknek arra, hogy egy szívvel lélekkel sorakozzék eme zászló alá. Míg ellenben, ha az a szobor az egyesület támogatása nélkül létesül, mindig élő szemrehányás marad a Tompa még élő kortársai ellen, kik bár érezték szellemének nagyságát s még is vonakodtak emlékének megörökítésétől.

A közművelődési egyesület alapszabályai jelenleg revisió alá vannak bocsátva, szeretem hinni, hogy a kiküldött bizottság bölesesége meg fogja találni az utat arra, hogy miként lehetne valamit lendíteni a Tompa-szobor megfeneklett ügyén, felfogja hívni a gyűjtésre az írói köröket. Szeretem hinni, hogy e parányi mustármagból terepélyes fa leendő s azok az ifjak, kik lelkök nemes ösztönét követve, megtették az első kapavágást, megfogják érni öszülő fejjel, hogy Tompa Mihály érzebeöntött nemes alakja ott fog állni Rimaszombat valamelyik közterén. Igenis Rima-

T A R C Z A.

Virág mosolyg

Virág mosolyg a rét ölében,
A napsugár a lombokon,
Tavaszsugár virágkelyhében,
Az én szívemmel is rokon.

De bár kis felleg száll elébe,
Elfojja a nap sugarát . . .
Szívembe is, ha bánat lépe:
Gyógyírt csak a panaszodal ad.

Szívem búját lantom kizengé,
Eldallja, ha nagyért eped . . .
Dalom, habár nem érte senki:
Szívem mégis dalol, szeret.

Juhász László.

A Rimavölgy kincse.

Szeretjük a mi kedves Gömörmezeinket „kis Magyarország” nevezni, szeretjük összehasonlítani ennek szépségét, folyóit, síkjait még bérczeit is édes hazánk öszszeségével s parkuzambatenni. És igazán mondják, hogy mind az feltalálható benne, ami csak országunk széles terjedelmén szétszórvva található.

Fent erdőkoszorúza bérczeinken már az igazságos Mátyás valközvetői esztették a nemes zsákmány után. Bent a hegyek gyomrában a legnemesebb fém, a vas, egy fél világ igényeit képes kielégíteni. Lent a völgyek ölén arany kalászk rengek a vig dalu aratók előtt. A nyájak kolompjai megelégedés érzetével töltik el a gazda kebelét, mert „lesz mivel menni a télnek!”

Megáldotta Isten megyéinket minden jóval, s a nép, mely e szép, vadregényes és gazdag területet osztályrészszerűl nyerte: dolgoz, iparkodó, megelégedett és ebből folyólag boldog is.

De én ezt általánosán mondtam megyénkre, még mind ezek nem alapjai az igaz megelégedésből folyó boldog életnek!

Közelebről ismervé a mi néha zavaros Rimánk völgyét s annak partjain lakó jó magyar népet, másutt találok azon kieneset, mely minél tovább bányászszak annál dúsabban osztja állását.

Ha székvárosunktól, melyet a „magyar miatyánk” véghatárának neveztek régebben (ma már főlebb van!) a Rima folyó mentén lefelé haladunk, lehetetlen, hogy a legközelebbi falu esinosan rendezett házsorai meg ne lepjenek. Egy tekintet az udvarokba, a czélszerűen beszárt s jó karban tartott gazdasági épületekre; azonnal meggyőződünk, hogy a nép okserűen tesz mindenben. Jólétet mutat az egész község külseje; értelem, munkakedv és takarékoság karöltve járnak itt első látásra is a mértékletességgel.

Majd feltűnik a község középtáján a sok esinos épületek legszebbike: a népiskola.

Ugyan öreg anyóka, ki épen most kíséred végig az utczán kis unokádat az iskola kapujáig, hogy baja ne essék, hitted volna-e valaha, mikor még ott az iskolával átellenben levő épületet nevezték iskolának, azaz hogy „Classisnak”, hogy ily szép padotában fogja az „á-bé-abot” tanulni a te magzatod; mely épületben a tanító, ha szálás ember volt, hát csak görnyedve járhatott, mert a padlás alatt végig húzódo mestergerenda sokszor gomóban figyelmeztette alázatosságra. — Hitted volna-e, hogy még megéred azon időt, midőn minden gyerek be fog férni az iskolaszékekbe, s nem kell az egyik részének a földön hemperegnie ülőhely hiányában?

Hát bizony sokat nem hittél volna akkor, régen, a mi már igaz valóság elélted!

Igaz valóság, hogy kis unokád oly szép értelmesen beszél neked, általában soha nem hallott dolgokról, akár csak egy kis fiskális, akár csak egy tapasztalt gazda vagy előjáró. — Mindezeket az iskolában, abban a szép padotában tanulta, a hol könnyebben fog az elme, nagyobb kedvvel megy a tanulás, mint a régi sötét, penészes odúban.

Aztán olyan körültekintő otthon, rendben tartja magát, iskolai dolgait; sőt másokat is hasonlókra figyelemztet úgy a háztartásban, mint a gazdaságban. — Így kell, úgy hallottam, így és ezért jó, így és nem amúgy! Megfelel, hogy miért. Aztán felnő ebben az okos, körültekintő tudatban, s lesz belőle minden szépet, jót, igazat szerető és követő magyar gazda.

Mint a hajnali világosság: terjedt e tudat tovább faluról-falura, vitte a Rima vize. Kunyhók helyett épültek a szép lakóházak, a parlagokat az ipar vette gondozás alá. A henyé, tunya életet a szorgalmas munka váltotta fel. Teltek a hambárok, s a haladás netovábbja, eredménye lett egy-egy szép iskolaépület, melyekben a tudatlan paraszt gyermekből képződik a hazáját, egyházát, családját és községét szerető értelmes földművelő nép.

A központból sugárzott mindez ki, s terjedt tovább Jánosi, Simoni, Feled, Martonfala, Rimaszécs, Lénárdfala stb. községekre és most legújabbban Harmacra.

Ebben látom én a Rimavölgy kincsét. Itt az iskolában látom a gazdag bányát, melyből a jólét és boldogságnak drága kincsei jönnek naponta felszínre.

Nem divatutánzás ez, hanem a kor szózatának megértéséből folyó eredmény. Erzi, tudja már a nép, hogy mint szabadságra hivatott tömegnek csak akkor van súlya, ha hivatásához mért értelemmel is bír.

Igen, a Rimavölgy falvai ez idő szerint egy nemes és szent eszmétől vannak áthatva, ez eszme: a népnevelés előmozdítása, iskolák, olvasó-körök, dalegyütetek s jó tanítók által. E tudat terjed most faluról-falura, s hozza meg a nép a jövő nemzedék boldogságaért az áldozatot, hogy fiaiban majd és mielőbb új életre támadjon.

Méltó hát az elismerés, mert az egyesek képezik a nemzet összességét. Ha az egyes tagok, községek felvilágosultak, értelmesek, akkor az öszszes haza is virágozni fog, s beteljesedik a nagy költő mondása: „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta!”

Emeljünk hát kalapot a haladni, művelődni törekvő rimavölgyi községek előtt, mert ők megtalálták az igaz és nemes kincsek gazdag bányáit!

Csizy Miklós.

szombatban — a mely úgy is, mint a megye nagy arányokban épülő székhelye, úgy is, mint a Tompa szülőtte városa legelső helyen illetékes arra, hogy a szobor az ő terét ékesítse. E tekintetben sem oszthatom Havvay Zoltán úr fel-fogását, ki a szobrot erővel Budapestre akarná toloncolni. Miért mindent a fővárosba, hát a vidéki központoknak már semmi sem dukál a művészetből? — Azán meg itt vannak az ő lábának nyomai, itt fekszik kihült teteme, tehát a szobornak is itt van a helye.

És még egy dolgot ajánlok az alapszabály revideáló bizottság becses figyelmébe, írja be az egyesület ügykörébe azt is, hogy támogatni fogja erkölcsileg azokat is, a kik megyénk történeti multjával behatóbban foglalkoznak.

Tudtommal most készül nagy esendben, senkitől nem sejtve Putnok monografiája, egy oly férfiú keze alatt, kiről minden ismerőse tudja, hogy nagy gondnal, körültekintéssel, mely belátás s kétséget kizáró alapossággal szokott dolgozni. A készülő dolgozatba még eddig senki sem pillanthatott bele, magam is csak véletlenül jutottam tudomására, mind a mellett alapos a reményem, hogy e mű teljesen kifogja a bírálót s érdemes lesz arra, hogy kinyomattassék és szélesebb körben ismeretes legyen.

Nem tudom, hogy az illető nyugalomba vonult lelkésznek mi ezéja van vele? Ismerve minden feltűnést kerülő szerénységét, valószínűnek tartom, hogy átadja majd Putnok városának, Putnok pedig a helyett, hogy kinyomtatná, az egerek táplálékául ad acta teszi egy munkában eltöltött élet hangya-szorgalmának gyümölcseit. E mű nyilvánosságra hozatalát is a közművelődési egyesületnek kellene elősegíteni, az által, hogy gyűjtene előfizetőket. Azt hiszem, hogy 200 előfizetővel már hozzá lehetne kezdeni a kinyomtatáshoz.

Putnok monografiája egy darab és pedig jelentékeny darab Gömörmegye történetéből s kétségkívül egy elkerülhetlenül szükséges szegletkő megyénk monografiájához.

Becsüljük meg azokat, a kik közöttünk komoly munkával foglalkozva a közművelődést előmozdítani segítenek; egyúttal pedig törekedjünk arra, hogy a közművelődési egyesület teljesen fedezze a nevében rejlő fogalmat és feladatot.

Ruszkai Gyula

*** Felmillió forint körül jár az értéke** Rimaszombat város regále-kártalanítási kötvényeinek, melyek annak idején, — a hivatalos ékes magyarsággal szólva — „kötmenyezett” alakban lettek kiszolgáltatva. Ami annyit jelent, hogy a kötvények nem voltak forgalomba hozhatók, hanem elidegeníthetetlen tőkét képeztek. Ezen „kötmenyezethez” alól a pénzügyminiszter a kötvényeket legutóbb feloldván, azok értékesíthetővé lettek. Mint tudjuk, a város a tetemes összegű pénz jelentékeny részét adósságai törlesztésre kívánja fordítani. Míg e terv megvalósítás stádiumába kerül, lesz alkalmunk ahhoz kellő tárgyilagossággal hozzászólni. Addig is annak a reménynek adunk kifejezést, hogy a város intéző körei érett megfontolás után módot fognak találni arra, hogy a rendelkezésre álló nagy összegből városunk kulturális, közegészségügyi s egyéb közhasznú érdekei is megfelelően istápolhatók legyenek.

*** Megyénk közművelődési ügye.** A „Gömörme-gyei közművelődési egyesület” javára megyénk ifjusága által f. hó 27-én rendezendő bál a közügyelmet ismét rátereli társadalmunk eme kiváló alkotására. Kiesiny, de tömör, számra szegény, de hazafias az érzésben gazdag csoport alkotta meg; a nemzetiesen gondolkodó intelligencia védő szárnyai alá fogadta és sok-sok — erkölcsi támogatásban részesítette. Anyagilag lassan gyarapodva, csak lépésben haladhat megyénk eme legszebb ezélu egyesülete kitűzött feladatainak megvalósításában. A társadalomnak, mely elre hívta, s mely egykoron sokat fog neki köszönhetni, szent kötelessége azt — még áldozatok árán is — mennél hathatósabban gyámolítani. Hiszen ez áldozatok a haza oltárára hozatnak, azoknak minden érett gyümölcse a magyar nemzeti eszme előhaladásának és gyarapodásának egy-egy tényezője. Köszönet illeti tehát a szent ezél előmozdításának valamennyi munkását, köszönet mindazokat, akik tettekkel mutatják meg, hogy közeledekért felkesedni tudnak.

Törvényszéki csarnok.

× **A nyusztai pánszláv tüntetés** szereplőit a helybeli kir. törvényszék f. hó 18-án tartott folytatólagos végtárgyaláson elítélte. Az előzmények megvilágítása végett vissza kell vetnünk olvasóink emlékezetét az 1888. év nyarára, amikor is — július 2-án — a kishonti es-peresség küldöttei: Ruthényi Béla elnök, Adriányi Ernő és Liszka János biztosokkal arra a nehéz feladatra vállalkozott, hogy a kedvelt tanítója Szalva Károly kiutasítása miatt feldühödött nép előtt az egyetemes convent s erre vonatkozó ítéletét kihirdesse. Az elnök magyarul kezdte olvasni az ítéletet, a vad tömeg azonban, mely a pánszláv Szalvát szinte bálványozta, nem akarta meghaladni s féktelen dühvel követelte a tót nyelven való kihirdetést. Mikor az elnök e kívánságot teljesíteni akarta, újból kitért a zaj, s az egyház küldötteit agyonveréssel jenygették. Komolyabb veszedelemtől tartva, az elnök elfüggesztette az ítélethirdetést, s a jegyzői lakba ment.

A lázongó tömeg dűhe nem esillapodott, mire az elnök az ítélet kihirdetése végett tisztársaival együtt a templomba ment, remélve, hogy az Isten házában a nép tartózkodni fog a botránytól. A fanatikus tömeg, — melyből nem hiányoztak a dühös asszonyok sem — itt újból kezdte az iskolában lefolyt scénát, mire Ruthényi nagy lárna és fenyegetés közt röviden kihirdette az ítéletet, s a nép dűhe elől sietve volt kénytelen a bizottsági tagokkal együtt esendőri fedezet alatt menekülni, miközben Adriányi tetteleg is bántalmazták. A borányos esetnél szereplő 14 pánszlávot, kik erősen izgatták társaikat, az ügyészség vád alá helyezte s a kir. törvényszék Fornyét Jenő elnöklete alatt meghozta ez ügyben az ítéletet. A vádhatóságot Szeredinszky Sándor kir. alügyész képviselte, a védelmet dr. Strausz József ügyvéd vállalta el, kinek alapos jogi fejtegetéseit a törvényszék részben elfogadta; másrészt azonban a vádhatóság indítványának elfogadásával a 92. §. alkalmazása mellett Butor Pált 8 havi, Butor Andrást 6 havi börtönre, Trnovszky Mihály, Hruska Andrást, Klamarik Mátyás, Vongrej szül. Monczol Judit, Osztricza Pál, Hluka Márton, Zarik Sámuel, Cser-nák János, Trnavszky András, Monczol János, Osztricza Mihály vádlottakat 3 havi fogházra ítélte. Hrivnyák Pált felmentette. Az elítéltek nevében dr. Strausz József védő megfeleltette az ítéletet.

Végtárgyalások és ítélethirdetések a rimaszombati királyi törvényszék büntetőosztályánál folyó évi február hó 24-ik napján:

1. Hivatali visszaélés vétségével vádolt Kellner Pál elleni végtárgyalás. — 2. Lopással vádolt Danielisz András elleni végtárgyalás. — 3. Súlyos testi sértéssel vádolt Moga András ellen III-ik bírósági ítélet hirdetés. — 4. Okirat hamisítással vádolt Jónai István és társai ellen III-ad bírósági ítélet hirdetés. — 5. Rigalmazással vádolt Balázs Jánosné ellen II-od bírósági ítélethirdetés.

Február hó 25-ik napján:

1. Hatóság elleni erőszakkal vádolt ifj. Gyárán István elleni végtárgyalás. — 2. Sikkasztás büntetével vádolt Ambrusz Pál elleni végtárgyalás. — 3. Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Paleiman Sámuel elleni végtárgyalás. — 4. Román Julianna elleni bűnygyben II-od bírósági ítélet hirdetés. — 5. Kojak János é. társa elleni ügyben II-od bírósági ítélethirdetés.

Helybeli hírek.

Vendégek érkeztek városunkba a ma végbemenő menkiosztásra: Fadlala el Chedad Mihály őrnagy és Szapary Péter gróf. Utóbbi a kormányt képviseli.

Márczius 15. Ujjászületésünknél e nagy napját gimnáziumunk ifjusága az idén is ünnepélyvel fogja megülni a tanintézet tágas tornaesernakában. A programmba a nagy nap emlékeit ébrentartó beszédek, szavalatok és hazafias dalok vannak felvéve. A helybeli kaszinó és polgári olvasóközösség is fognak tartani ünnepélyeket tagjaik körében.

Penzintézeti közgyűlés A gömörme-gyei nép- és iparbank ma — szerdán — d. e. 9 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését a „Három Rózsa” vendéglő dísztermében. A nagy számban megjelent részvényesek általános óhajára az elnöki széklet dr. Szabó Sámuel foglalt el és szívvel szavakkal üdvözölte a virágozó intézet részvényeseinek közgyűlését. — Majd Institorisz Endre igazg. jegyző olvasta fel az igazgatóság jelentését a lefolyt 1891-ik üzletéről. A jelentés kiemeli, hogy az intézet ezen XXI-ik üzletére az eddigiek között minden tekintetben a legelőnyösebb, az üzleti életet semmi rendkívüli mozzanat sem zavarta meg, s bár bizonyos esekélymértvű veszteségek — melyek alig rúgnak összesen pár száz forintra — érték is az intézetet, azokat bőven ellensúlyozták a soron kívüli nyereségek, melyeket az intézetnek a regále-váltásig kötvények eladásának közvetítése hozott. — A tiszta évi jövedelem — mely a közgyűlés rendelkezésére áll — összesen 16830 ft 46 kr., melyre nézve az igazgatóság a felügyelő bizottsággal teljes egyetértésben a következő felosztási tervet ajánlja elfogadásra a közgyűlésnek: 183 ft 91 kr. esatolandó az alapszabályok értelmében az intézeti tisztviselők nyugdíjalapjához; további javasoltatik, hogy a tartalékokéknak 4500 ft-ra leendő kiegészítése végett a tartalékalap 1415 ft 64 krral dotáltassék; a részvényesek között (részvényka-mat és osztalék fejében 3000 drb részvény után 9%)-al 4 ft 50 krajczárjával) 13500 ftt osztassék fel; az intézeti tisztviselőket (egyenként 100 ftjával) 300 ft-tal, a szolgákat 40 ft-tal javasolják jutalmazni. Jótékonyezelökre a következő adományokat hozza javaslatba az igazgatóság:

1. A rimaszombati egy. prot. főgymnáziumnak 50 ft.
2. A rászombati egy. prot. főgymn. tápintézetének 10 ft.
3. A rászombati e. pr. főgymn. tanári ny.-alapjának 20 ft.
4. Rimaszombati szegények intézetének 30 ft.
5. Rimaszombati közegéi leányiskolának 30 ft.
6. Rimaszombati közegéi fiúiskolának 20 ft.
7. Rimaszombati ipariskolának 20 ft.
8. A rimaszombatban felállítandó Tompa-szoborra 25 ft.
9. A gömörme-gyei nemzeti-alap javára 10 ft.
10. A gömörm. közm. egyll. rászombati körének 10 ft.
11. Rászombat és vidéke jótékony nőegyletének 10 ft.
12. Rimaszombati kisedővodának 10 ft.

Osszesen . 245 ft.
Az ezek után felmaradó 1139 ft 55 kr pedig az 1892. év számlájára viendő át. Javasolja továbbá az igazgatóság, hogy az intézeti tisztviselők és pedig Tóth József pénztárnok, Folyami Kálmán és Szűgyi Zsigmond könyvvivők fizetése a folyó év január 1-től egyenként 100—100 ft-tal javíttassék. — A közgyűlés és igazgatóság jelentését és javaslatát minden pontjában helyeslőleg fogadta el, azonban a tisztviselők fizetésének emelésére vonatkozó indítvány ellen több felszólalás történt. Kres József, Báthory Ferenc stb. részéről, s az igazgatóság több tagja liába kelt a javaslat védelmére, mert a vita vége az lett, hogy a közgyűlés nem hajlandó a tisztviselők fizetését felemelni, de szavazattöbbséggel elhatározza, hogy évi jutalmazásul a tisztviselők egyenként nem 100—100, hanem 150—150 ft-ban részesíttessék. — Végül a felügyelő bizottság tagjaiul újra megválasztattak: Bakcsy József, Bodor István, Nagy Ferenc, dr. Szabó Sámuel és Terhes Pál. — Napi biztosokul megválasztattak: Kres József, Fülöp Béni, Báthory Ferenc, Barányi Gusztáv, Szőlössy István kántor, Vozary Gyula, Dr. Szabó Károly, Eszényi Gyula, Törköly József, Róth Lajos, Miskolczy István, Kaloesay Gyula, Dr. Zehery István, Benyo Béla, Soós

Ferencz építész, Kovács Zsigmond, ifj. Csapó János, Kozák István, Patzek Emil, Király Ferencz, Sárkány Imre, Hollósy József, Kemény Bertalan, id. Csapó János, Szabó Károly, Uthly Antal, Kerekes Dezső, Széplaky Lajos, Fábry János, dr. Löcherer Tamás.

*** Tánccmútságság.** A rimaszombati ipartestület farsangi tánccmútságságát jövő vasárnap tartja meg a „Három Rózsa” vendéglő nagytermében. A mulatságra annál örömebb hívjuk fel a figyelmet, minthogy annak jövedelme szép kulturális ezél előmozdítására, t. i. az ipariskolai alap művelésére van szánuva. A bálányai tisz-tet Hollósy Józsefnek vállalata el

*** Esküdtzéki tárgyalás elhalasztása.** Mint értesülünk, a kassai kir. törvényszék, mint sajtóbíró-ság által Lovnicszky József sajtóvétségi ügyében márczius hó 2-ára kitűzött tárgyalás vádolt ügyvédé Belyi Dezső közbetett semmisségi panasza folytán bizonytalan időre elhalasztott. A semmisségi panasz indoka az, hogy a sajtóbíró-ság a vádolt által felhívott több tanu kihallgatását, illetve az esküdtzéki tárgyalásra való megidézését mellőzte. Új tárgyalási határnap csak a semmisségi panasz-nak a m. kir. kuria által leendő elbírálása után lesz ki-tűzhető.

Tombolával egybekötött jótékonyezélu táncces-télyt rendez a rimaszombati izraelita ifjuság folyó évi márczius hó 5-én a „Három róza nagy termében. — A zártkörű tánccmútságság tiszta jövedelme a rimaszombati izraelita nőegylet alapítókéjének növelésére fordítatik. A nemes ezél érdekében fáradozó rendező buzgó ügye-zele odírányul, hogy a tánccesztély ezéljának mennél szé-lesebb körben toborozzon híveket.

× **Közbiztonsági állapotok.** A helybeli kir. ügyész-ség Dorka Márton megyei hajdu 15 éves István a fiát folyó február hó 22-én elfogatta és nyomban elza-ratta. Az eset magyarázata bir szerint az, hogy súlyos gyanúkok forognak fenn az illetőnek a legutóbb fel-merült betöréses lopásokban való részessége iránt. Az eset előzménye különben mint értesülünk az, hogy egy 5—6 fiatal tagból álló szervezett kompanya betörést ki-sérletett meg egyik helybeli előkelő iparos üzletébe, s ez derék rendőrfőkapitányságunknak fülbé jutott, ki is elis-merésre méltó ügyességgel megfűsította a dolgot, s esu-pán egy véletlen incidens akadályozta meg szemes rend-őrségünket abban, hogy a jónadarakat lépre kerítse. A 15—16 éves fickókból álló banda két tagját az állítólagos orvagdalkkal — a szülőkkel — együtt mégis utólré a földi igazságszolgáltatás, s most legalább elmékedhetnek a ruha és egyéb holmi tisztességes uton való beszerzése felett. Az ügyet később részletesen fogjuk ismertetni, most azonban a vizsgálat érdekében még tartózkodnunk kell bővebb tudomásunk közlésétől.

— **Telőd.** Ha csak nagyjából fordítjuk figyelmün-ket az időjárásra, föltűnik az az abnormalitás, mi az idei telet jellegzi. Tekintve a folyó hónapot, tapasztaljuk, hogy főleg a légnymás, a hőmérsék. a csapadék viszonyai szokatlan jelenségeket idéznek elő. Már e hónap első három napján láttuk, hogy a barométer (déli 2 ór.) 748₃ mm.-ről 738₅-re, majd 728₃ mm.-re esett, sőt 4-én az eddig hallatlan (723₇ mm.) mélységre süllyedt, csak most 23-án érte el a 752₁ mm. magasságot. Ézzel és a lég-kör nedvességtartalmával hozhatjuk kapcsolatba a csapa-ék értéket, mennyiben tíznapi csapadék mennyisége 68₃ mm-t tett ki. A korábbi hórteig január utolsó napjaiban teljesen elolvadván, a Rima is megszabadult jégpán-zél-jától. A febr. 17-i havazás folytán ismét 25₃ cm. magas hórteig keletkezett, mely azonban utóbbi enyhe napjaink alatt jórészen megapadt. — A hőmérsék. ép oly változó e hónap folyamán. Az első öt napon 4—5 és 3—5 C^o közt ingadozott, míg más öt nap múlva a hideg 12 fokra hágozott. Legerősebb fagy 19-én reggel (-15₄ C^o) állott be, de már 24 óra múlva a hőmérsék. az 0 fölé szállt föl, s a déli órákban 5₃ C^o volt árnyékban. Uralkodó szél a délnyugati volt olykor hóviharral. Vigasztaló annyiban, hogy a nagy hőtömeg lassu olvadása által ki lesz kerül-hető a nagyobb vízáradás; a légnymás s a hőmérsék. erős ingadozása azonban az egészségi állapotokra szerfő-lött kedvezőtlenül hat, miről nagyszámu légzési bántal-mak esetei tanuskodnak.

Varmegyei údonságok.

*** A gömörme-gyei ifjusági bál.** az ez idei farsang legfényesebbnek ígérkező elito-báljának előkészü-lelei fíradhatlan munkássággal tartják a buzgó rendező-bizottságot. Lady patronesséul megyénk társaséletének egyik legrokonszenvesebb alakját: Marton Jánosné urnőt sikerült megnyerni. A mily ószinte sajnálattal értesül-tünk arról, hogy a bájós lady patronesse gyöngédkedik, époly örömet reméljük az orvosok összhangzó vélem-nye alapján, hogy a mulékony természetű gyöngédkedés semmi esetre sem fogja akadályozni a lady patronesset a bálon leendő megjelenésben és tisztének ismert szer-e-treméltóságával való teljesítésében.

Halalozás. Vettük a következő gyászjelentést. Szu-hay Zsigmond mint atya és özvegy Sulyok Rudolfné szül. Czikó Apollónia mint nagyanya ugy maguk, vala-mint rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel jelen-tik felejtethetlen kedves fia, illetve unokája Szuhay Zoltán-nak Nagy-Rőczén 1892. évi február hó 18-án reggeli 3 órakor életének 14-ik évében történt gyász-os elhunytát. A boldogultnak hült teteme folyó évi február hó 20-án d. e. 10 órakor Nagy-Rőczén az ev. ref. szer-tartása szerint fognak örök nyugalomra tétetni. Nagy-Rőczén, 1892. évi február hó 18-án. Áldás és béke le-begjen drága porai felett!

— **Vasar** Ratkó város Szent-Istvánnapi vásárját a kereskedelmi magyar királyi miniszter, folyó hó 18-án 10100. szám alatt kelt rendeletével, egyszermindenkorra augusztus hó 19-ik napjára tette át.

*** A kivándorlás** megyénk némely vidékein egyre nagyobb mérvet ölt. Az elmúlt napokban Klenóc nagyközségből 21, Dobsináról pedig 11 egyén felya-modott az alispáni hivatal utján amerikai utlevélrt. Ha pedig az utlevél nélkül, lopva távozkat számba vesszük, valóban elszomorító adatokat nyerünk. Megyénk népessé-gének túlnyomó része sokkal jőzanabb, semhogy talán ki-vándorlási ügynőkök esalogatásainak engedve, pusztá köny-velműségről hagyja oda ősi fűzhelyét. Sajnos, a kiván-dorlás tért foglalásának egyedüli és föltűnőbb komoly oka: a megélhetés kérdése. Gömörme-gye, mely területéhez arányitva az ország leggyérebb lakosságu megyéi közé tartozik, csak önmaga iránt tartozó kötelességet teljesítene,

ha a kivándorlás megszüntetése vagy legalább a minimumra szorítása tekintetében adminisztratív uton a legszelebb körü intézkedéseket tenné. A kezdeményezőknek e cél megvalósítására mindenha elvülhetlen érdemük lenne.

× **A rimaszécsi táncmulatság** fényes anyagi és erkölcsi sikeréről hosszabb tudósításban ad számot Vattay László ref. lelkész, s egyháza nevében az elismerés és hála meleg hangján mond köszönetet ez uton is a derék rendezőségnek a tombolajátékban közreműködő nemes lelkű hölgyeknek. Úgyisint az áldozatkész felülfizetőknek. A tudósításból — melyet egész terjedelmében térszűke miatt nem közölhetünk — adjuk a következőket: Bevételünk volt: összesen 233 frt 45 kr. Kiadásunk: 92 frt 45 kr. Pénztári maradvány: 141 frt, mely összegben, az 1891-ben épült rimaszécsi ref. népiskola hátralekötött építési költségeinek a törlesztésére fordítatik. A nemes czélt felülfizetéssel a következők támogatták: Szabó Gyula, 1 frt, Kenyey Károly 2 frt, Draskóczy László 5 frt, Ruskay Gyula 1 frt, Kellner Pál 1 frt, Krausz Eléné 50 kr., Róth Dávid 1 frt, Lovasányi Zoltán 2 frt, Géczy István 1 frt, Miskolczy István 1 frt, Beliczky Viktor 2 frt, Négyessy Árpád 2 frt, Csató János 1 frt, Komjáthy István 1 frttal, N. N. 50 krral; összesen: 21 frt 55 krral. — Tombola tárgyakat ajándékoztak: Glósz növények, Hanvay Aladár, dr. Szabó Samu, Csider Gizella, Ligeti Etelka, Török Jánosné, Baksay Józsefné, Baksay Aranka, Baksay Gizike, Stech Kálmán, Katona Jolán, Ruskay növények, Lengyel Györgyné, Palánszki növények, Valovics Ella, dr. Hampel Józsefné, Falk Józsefné, Holló Ilona, Keviczky Anna, Vattay Erzsike, Perez Vilma, Illés Gyuláné, Nagy Józsefné, Perez Józsefné, Vattay László, Róth Dávid, Glatter Jakab, Lamos Lajos, Négyessy Árpád, Csorba Kálmán, Borbát Gábor, Stiller Gusztáv.

Szerelmi dráma. „Szép állapot az asszonyi állapot, szép, de veszedelmes” — mondja a tragikus sorsú koszos költők Petőfi. Ez a régi, régi, de örökké új tétel bizonyult be ismét e hó 19-én Horkán. Az asszony, ez az „arany pohárba méregital” üzött ismét a halálba egy élet derekán lévő, szorgalmas munkás embert, ki könnyelműen dobta el magát az életet, mert a saját hitvestársa esufondáson megesalt. Darino János a neve a szerencsétlennek, ki alig, hogy katonáktól hazajött, rögtön megházasodott és pedig — szerelemből. Hogy mily nagy mérvű volt szerelme, bizonyítja az is, hogy ráadásul az anyósát, — a szegény férjek e remét — is a házához fogadta. Egy teljes évig éltek a házastelek, mert a férj szorgalmasan dolgozott a közeli papiranyag-gyárban és egész keresményét rendszeren átszolgáltatta feleségének. Alig mult el azonban az első év, a menyecske kezdett kirúgni a hámból, s néhány hónap múlva már az egész falu tudta, a megesalt férjen kívül, hogy a menyecske mindenkit szeret, csak a hitest férjét nem. Megtűnta végre az ura is és mindenképen próbálgatta a még mindig szeretett nőt jobb utra téríteni, de sem szép szó, sem a bot nem használt már. Ellenkezőleg, az akció, mint rendszeren, itt is reakciózt szült, s a menyecske, a helyett hogy javult volna, még rosszabbodott és még a legszükségesebb házi teendőit is elhanyagolta, úgy hogy a férj kénytelen volt a házat kerülni. Midőn végre még az anyós is akcióba lépett ellene, annyira elkeseredett, hogy e hó 19-én szomszédja vadászfegyverével az udvaron, a felesége jelenlétében föbe lötte magát és szörnyet halt. A golyó a koponyába hatolt és azt szétroncsolta, úgy hogy agyveleje szétloccsant. A család asszony még akkor sem tett eleget hitvesi kötelességének, s a helyett, hogy férje holt testét a háza vitette volna, ott hagyta az udvaron és kukoricza szárral takarván be, ott hagyta azt. A friss szagára a tetem köré gyűlt egy egész falka eb, a szétloccsant agyvelőt felfalták. Nyilván megesonkították volna a holttestet is, ha a lövés lármájára néhány percz múlva összesereglett nép el nem űzi azokat. A hivatalos beozolás is megtörtént már. Mint hírlik, a család és bűnös asszonyt a törvény holttest esonkítás czimén felelőségre fogja vonni.

— **Tehénkomédia.** Lehetne biz az ökor-komédia is, csak hogy hát téhen vízi benne a czimszerepet. Stitniczky József t. i. valami kihágásfele dologért néhány forintnyi pénzbírságra ítélte a nagyrőcei rendőrkapitány. Ez eddig jól van. Hanem hát Stitniczky azt mondta ez ítéletre, hogy ő herköpáternek se fizet: vegye meg rajta a kapitány a bírságot a hogy tudja. A kapitány egyet sodrott a bajuszán és elfoglalt a Stitniczky házában egy derék, becsületes, jóra való, szürkés szőrű tehenet. Így került bele a tehén a komédiába, a melyben e szerint már eddig hárman szerepeltek: egy kapitány, aki haragszik és keztyűbe dudálni tanogat: egy „kihágó”, akinek az Ursten se parancsol s egy tehén, aki kérődzik. Most jön az — asszony, aki érvel, bizonyít, perel, igényt támaszt, apellál és felfolyamodik és azt mondja az ügyvédje édes eszével, hogy az a tehén, mely minden jog ellenére rendőri felügyelet alá helyeztetett, a természet és törvény meg a jog és igazság rendje szerint — az ő tehene. Az őve pedig legelőször is azért, mert a szóban forgó tehén, hiteles tanúk állítása szerint szintén nőnemű házi állat lévén, leányágon csak nőnemű tulajdont képezhet, s a jó erkölcs szempontjából is csupán csak asszonyi felügyelet alatt állhat; másodsor pedig azért, mert a tehenet ő maga vette a saját kölesünkért 40 forintján, harmadsor pedig, mert egy tehén, legyen bár akárkié, le nem foglalható, mivel hogy a család fentartásának „eszközül” szolgál. — A kapitány nagyot nézett erre az alapon megindokolt igénykeresésre és „illetékesség szempontjából” főterjesztette a polgármesterhez, a tehenet pedig — fogva tartotta továbbra is. A polgármester az igénykeresetet még „illetékesebb eljárás végett” átszámraztatta a kir. járásbíróhoz, a járásbírósg azonban nem találván magát „illetékesnek” közigazgatási uton elfoglalt tehenek ügyes-bajos dolgának elintézésre, ismét „visszaszámraztatta” a jámbor tehén család ügyéből már-már halomná nőtt iratokat a polgármesterhez, a polgármester viszont leges-legilletékesebb elbírás végett újra leküldte azokat a rendőrkapitányhoz. A tehén pedig ezalatt csak kérődzött és bőgött tovább jóízűen, csak hogy már — másgazdánál. Mert hát az „illetékesség” kérdéseinek ide-oda taszigálása alatt eltelt valami jó három hónap, mely idő alatt a derék kapitány a jámbor tehenet annak — kijelentésével, hogy „újra tárgyalásrai” beidézésnek helye nincs” — szépen eliezzítáltatta, az eljárási költsé-

* Juj! — szedő.

geket annak rendje és módja szerint 20 frt 78 kreárokban számítván fel. Hogy ezt és még az igénylő asszony költségeit is most már majd kiesoda fizeti meg? annak megmondhatja a belügyminiszter lesz, aki elé az iratesom fölkerült.

Táncmulatság. A rimavölgyi vasgyárak felügyelő- és előmunkások olvasó-köre saját könyvtára javára folyó hó 13-án a likéri élelmezési intézet nagytermében sikerült táncmulatságot rendezett, melynek összes bevétele volt 66 frt 70 kr., kiadása 43 frt 40 kr., maradt a jótékonyezérra 23 frt 30 kr.

— **Érdekes okirat** látható most a vármegye érdekekben megőrzött öreg levéltárosánál. Egy honvéd hadnaggyá való kinevezési okmány ez 1848-ból, mely még akkor is ritkaság számba ment, mivel hogy csak az első tiz zászlóalj honvédsége alakítottat össze „esőndes időben” a többi már ágyufüst és fegyverropogás közt született, s így ezen zászlóalj tisztjeinek kinevezése is hát csak úgy ment, jóformán előszóval a csatamezőn és sehogysem papiroson, pláne a hadügyminiszter aláírásával. A szóban forgó okirat ellenben egészen megfelelő minden alkotmányos külső formáságnak is és szépen nyomtatott blanketán a következő szöveget tartalmazza: „9094/n. o. Kinevezés, melynél fogva Sztelkovits Károly z.-beli (zászlóaljbeli) altiszt úr a honvédi Zászlóaljhoz Hadnaggyul kinevezetetik. — Ez önnel azon hozzáadással tudatik, hogy rangja 1848-dik évi november hó 16-ától számítandó és ön mostani állásától járó illetményeket november 16-ától húszadja. Kelt Budapesten, 1848. november hó 28-án. Mészáros Lázár hadügyminiszter. Menyhárt őrnagy. 2-ik honvéd z.alj.” A fiatal hadnaggy (mest már öreg ember), aki erre az oklevélre büszke volt, azután lekerült az Alvidékre, harezolt Szent-Tamásnál és végre is betrekedt a pétervárdi kasamátákban. Legutóljára pedig bujdosóba került ő is mint a többi

Maczko-kaland. Noszkó tiszlezi lakos a mult napokban két szálas tót legényvel medvére indult a hegyek közé. Vállalkozásának kívánt eredménye lön s nemsokára egy hatalmas him-medve került előltöltött rozsdás puskája végére. Lőtt, — a maczko felordított, de a másik pillanathban irtózatoss robajjal tört a bátor vadászra. A helyzet válságos lett, mert a két tót ijedtében előbb fegyverét, földre veté magát, a pán Bohától várván a meg szabadító kegyelmét. Noszkó pedig a maczko szeretettől duzzadó keblére került. Szerencsére nem hagyta el bátorsága s a szeretetteljes ölelést viszonzva, roppant erejével földre teríté az iszonyatos férgest s ott addig fojtogatá a földönben is megsebesült medvét, míg fökéletesen beleszorítá páráját. A bátor férfi hátára dulakodás közben a maczko vérről patakzó czimereket rajzolt, melyeknek behegedése hetekig fog tartani, de e kis áldozat fölé a val a tudattal, hogy ez által két bátor lelket mentett meg a vitéz hadsereg számára. A tót legényeknek az ijedségen kívül semmi egyéb bajuk nem történt, hanem ez annyira megveszte nemes szívöket, hogy még most is reszketnek, ha rá gondolnak a esinos kis maczko-kalandra.

— **A kompanista.** A „Szapár István és Humay József” nyitrai megyei jönevű vandorkereskedő cég tulajdonosai rendszeren együtt jártak vásárról-vásárra, mignem aztán Kokován ketté vált az utjuk. Humay Józsefet t. i. minden megmagyarázható igaz ok nélkül annyira elfogta az érzékenység, hogy könyeinek felszárítása végett 150 frt ára zsebkendőt volt kénytelen felhasználni — a közösből, mit viszont Szapár István vett a szívére annyira, hogy inkább kész volt örökre bucsut mondani kompanistájának — a járásbírósg előtt, sem minthogy tovább is kénytelen legyen annak drága könyei letörüléséhez további zsebkendőkkel szolgálni.

Vegyes hírek.

○ **Szövetkezeti értekezletre** hivott meg e hó 28-ikán számos ipartestületet a Szegeden megalakult két ipari raktárszövetkezet. Az ipari szövetkezeti ügyek megvitatására az előkészítő bizottság 7 pontból álló programot állapított meg. Második pontjára: „Az eddig megalakult vagy alakulásban lévő ipari raktárszövetkezetek működését” Dr. Bernát István, lapunk kiadója fogja ismertetni, ki e hó 21-ikén a budai olvasóköri, ma pedig az országos közegészségügyi egyesületben tart felolvasást.

— **„The Gresham” életbiztosító társaság Londonban.** E társulat évi jelentése, mely az 1891. június hó 30-án befejezett 43-ik üzletéről szól és a részvényesek 1892. évi január hó 26-án tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A lefolyt évben a társasághoz 7589 biztosítás ajánlat érkezett 61 372.000 frkra, melyek közül elfogadtattott 6628 db 52.717.400 frank biztosítási összeggel és eről a megfelelő számú kötvény ki is állítottat. A díjbevételek, levonva a visszbiztosításért fizetett összeget, 15.999.973 frk 02 ets-ra rúgtak, a miben az 1.831.148 frk 75 ets-ot tevő első év díjakban foglaltatnak. A kamatszámola mérlege 4 725.285.94 frankot tett és a társaság évi jövedelmét a díjbevételekkel együtt 20.725.258.96 frankra emelte. A társaság az elmúlt évben 8.849.176 frank 87 ets-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek, lejárt kihágási és vegyes biztosításokra kifizetett 1 212.739 frk 48 ets-ot és kötvények visszavásárlására 1.339.855 frk 31 ets-ot adott ki a társaság. A biztosítási és járadékalapok 6.036.893.95 frankkal gyarapodtak. Az aktív főösszege az üzletév végén 117.550.796.67 frankra emelkedett. Tőkebefektetések: 1.480.098.65 frank angol állami papirokban, 539.819.75 frk az indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 17 487.539.80 frk idegen államok értékpapírjaiban, 1.248.611.56 frank vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 56.261.715.62 vasuti és egyéb kölesönkötvényekben, 16.680.363.54 frank a társaság ingatlanai, ezek között vannak s társaság budapesti és bécsi háza, 5.333.981.48 frank jelzálogokban és különböző értékekben 18 518.663.27 frank.

○ **A „Szövetkezés.”** ezimű közgazdasági folyóiratból, melyet a szövetkezetek terjesztésére a pestmegyei hitelszövetkezet megbízásából Bernát István szerkeszt, megjelent a III. évfolyam első füzeté. Tartalma: 1. 1892. 2. Nyersanyag beszerző szövetkezet Albertfalván 3. A szászok szövetkezetei. 4. A biztosításról. 5. Tegyük a népért. 6. A szövetkezetek feladatai. 7. Szövetkezeti értekezlet Szegeden. 8. Állami tisztviselők szövetkezte Marseillen. Ajánljuk ezen népies folyóirat terjesztését mindazoknak, kik népünk anyagi gyarapodását óhajtják.

Piaci árak

Rimaszombatban, 1892. évi február hó 20-án tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	10.00— 9.80	9.30— 9.00
Feles buza	9.50— 9.30	8.00— 7.80
Rözs	9.50— 9.30	8.00— 7.80
Árpa	6.50— 6.00	5.30— 4.80
Zab	6.00— 5.80	2.80— 2.50
Kukoricza	6.30— 5.80	6.00— 5.80
Krumpli	0.00— 0.00	3.00— 2.70
Köles	0.00— 0.00	10.80— 10.50
Széna kötve	2.60— 0.00	0.00— 0.00
Takarmány szalma	1.60— 0.00	0.00— 0.00
Alom-szalma	0.80— 0.00	0.00— 0.00
Zsúpszalma	2.00— 0.00	0.00— 0.00

Felölös szerkesztő: **Lőrinczy György.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Eladó.

Tiszlezon a főtérén egy üzleti helyiségül feltette alkalmas boltihelyiségből, három szobából, konyha, kamarából, mészárszékből, három nagy pinczéből s megfelelő mellékhelyiségekből álló, **szilárdan épült ház**, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál **ifj. Járossy Endre** Tiszlezon.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Lukács Dánielné sz. Bodon Irma** zabari lakos végrehajtatónak **Lukács Mária** radnóti lakos végrehajtatást szenvedő elleni 65 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszécsi kir. járásbírósg) területén lévő Radnót községben fekvő a radnóti 235 sztkben A. I. 1—31. sorszáma foglalt Lukács Mária nevén álló ingatlanokra az árverést 638 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok **az 1892. évi márczius hó 24 napján d. e. 10 órakor** Radnót községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 63 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi szeptember hó 19.
A rászombati kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. törvszéki bíró.

Olajfestményeket

2 hó leforgása alatt, photographia-, modell- vagy tervmészet után fest:

Csetneken: SÓLTÉSZ EDE.

Az árak — nagyság szerint, divatos rá mákkal együtt, — levelezés útján tudhatók meg. Ugyisint aquarell-, sienna-, tuss-, pastell-, szén-, graphit-, kréta-wischer és tollrajzok a legelegansabb kivitelben készítettnek.

Szép és olcsó a chromo- és fénykép festés, mely minden 64 □ mm. után frtjával számítatik.

Elfogad bármimemű festmények, rajzok, táj- és térképek, terv-, ezim-, oklevelek és oltárképek testését is.

Kész és eladó olajfestmények bármikor megtekinthetők a kaszinóban.

Csetnek, (Gömörm.) 1892. február 21.

Kitűnő tisztelettel
SÓLTÉSZ EDE.

Hirdetmény.

5739. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Jankovics Lajos** miskolci lakos végrehajtatónak **Kis Antal József, Bárdos Józsefné** végrehajtatást szenvedő elleni 600 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék (a királyi járásbírósg) területén lévő Kis-Gömör községben fekvő a kis-gömöri 26. számú telekkönyben A. 1—20. sorszám alatt foglalt $\frac{4}{8}$ úrbéri telek külsőségből előbb Bárdos Józsefné, Kis Antal Erzsébet, jelenleg Szmurda Zsuzsanna és Kis Antal József nevén álló $\frac{1}{20}$ rész jutalékára 150 frt, a kis-gömöri 11. számú telekkönyben A. 1—47. sorszám alatt foglalt $\frac{1}{8}$ úrbéri telekből és 23. számú házból, előbb Bárdos Józsefné jelenleg Szmurda Zsuzsanna és Kis Antal József nevén álló $\frac{1}{20}$ részre az árverést 152 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok **az 1892. évi márczius hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor** Kis-Gömöri községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Rimaszombat, 1891. évi nov. hó 3. napján.
A rászombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

4438. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magyar királyi kincstár** végrehajtónak **Turpis Ferencz** végrehajtást szenvedő elleni 18 ftt 31 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék (a rimaszombati királyi járásbíró) területén lévő Rimaszombat területén fekvő, a rimaszombati 97. számú telekjegyzőkönyvben foglalt Turpis Ferencz nevén álló 1387. számú bértelek és 88¹/₂ számú házra az árverést 720 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi márczius hó 2-ik napján** délelőtt 10 órakor a rimaszombati királyi törvényszék telekkönyvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 forintot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1891. évi aug. hó 24-én.
A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

406. sz. — A nagy-rözei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **breznóbányai részvényes takarékpénztár** végrehajtónak **Noszko György** és **Noszko János** végrehajtást szenvedő elleni 150 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagy-rözei kir. járásbíró) területén lévő Závadka község határában fekvő a Noszko János és Noszko György tulajdonát képező závadkai 79. sz. tjkben foglalt ingatlanokra az árverést 1024 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi márczius hó 17-ik napján d. u. 2 órakor** Závadka község határában megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rözei, 1891. évi márt. hó 13. napján.
A nagy-rözei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. járásbíró.

Hirdetmény.

407. sz. A nagy-rözei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **breznóbányai részvényes tpenztár** végrehajtónak **Glembusz István** végrehajtást szenvedő elleni 200 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagy-rözei kir. járásbíró) területén lévő Závadka község határában fekvő a Glembusz István tulajdonát képező závadkai 18. számú tjkben foglalt ingatlanok felerészére az árverést 556 fttban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi márczius hó 17-ik napján d. e. 10 órakor** Závadkán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rözei, 1891. évi márcz. hó 13-án.
A nagy-rözei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. járásbíró.

Hirdetmény.

1135. sz. — A nagy-rözei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajtónak **Bobka György** végrehajtást szenvedő elleni 71 ftt adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagy-rözei kir. járásbíró) területén lévő Vizes rét község határában fekvő a Bobka György tulajdonát képező vizesréti 24. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanok felerészére az árverést 423 fttban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a **folyo 1892-ik évi márczius hó 28-ik napján** délelőtt 9 órakor Vizesréten a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

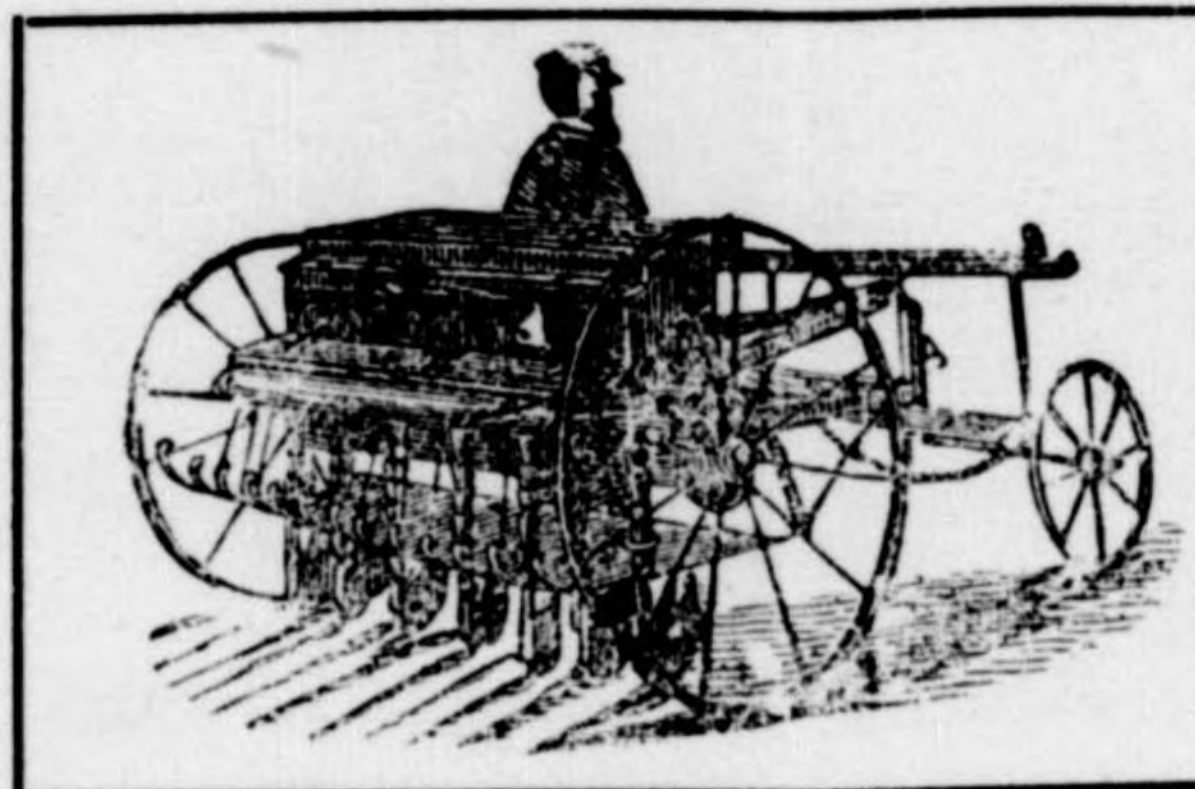
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rözei, 1891. június hó 30-ik napján.
A nagy-rözei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. járásbíró.

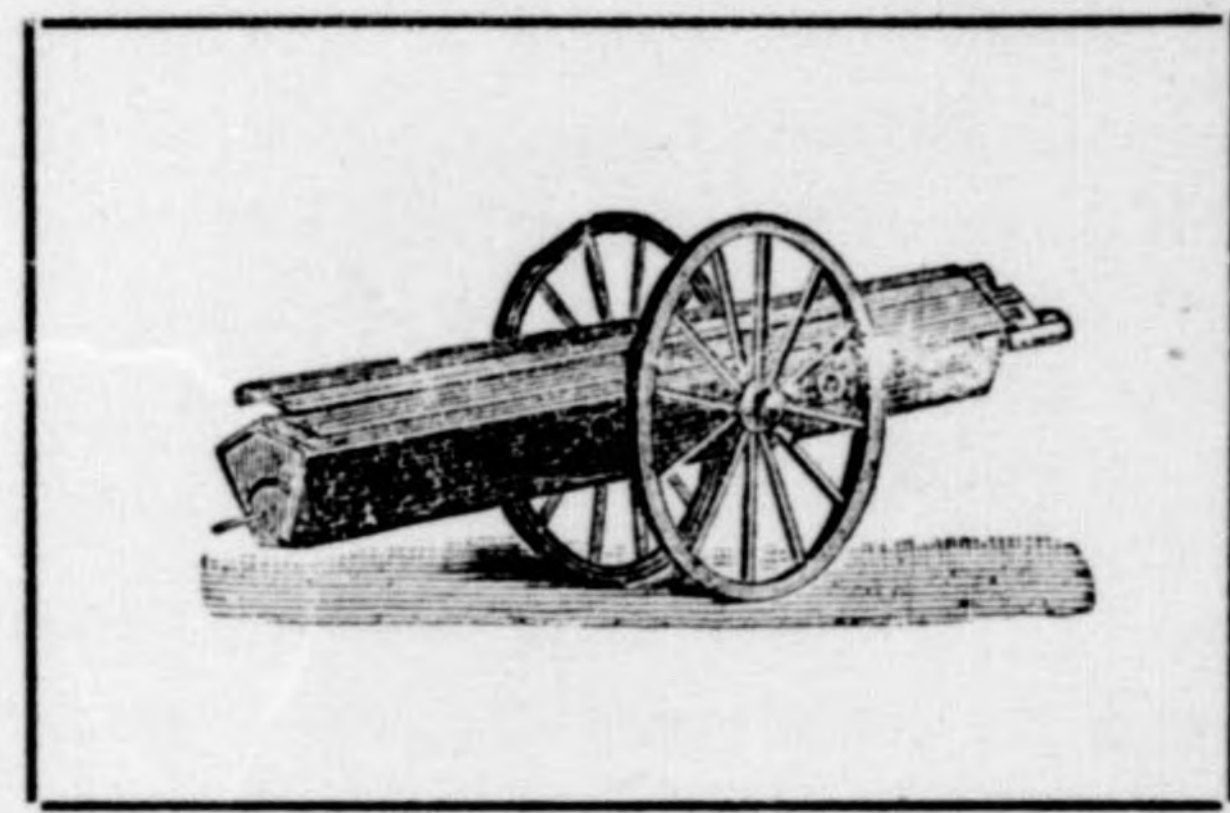
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Eperjesi-ut 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen: 2—6

Sorvető gépeket,
Szórvető gépeket.
Ekéket, Boronákat.
Hengereket, Lókapákat.
Tengeri morzsoikat,
Borsajtókat és szőlőüzöket;
továbbá mindennemű

Szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes valamint öntödéink gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

FARSANGI CZIKKEK!

LÖFKOVICS LIPÓT

uri- és női divatárak raktára Rimaszombat.

Ajánlja dúsán berendezett raktárát farsangi czikkekben:

Női bál belépők.

Női és férfi keztyűk.

Legújabb férfi bál ingek.

Férfi csokrok.

Női és férfi lackezipők.

Női aranypor czipők.

Legújabb női hajdíszek, virágok és fantasie-czikkek.

Nagy választék legyezőkben.

Hatszerek, szappanok.

Legújabb férfi chapeau.

Claque cilinderek.

Kalapokban dús raktár,

ugyszintén női, férfi és gyermek-czipőkben. 3—3

Jäger- és plebános Kneip-féle fehérneműek.

Hirdetmény.

3400. szám. — A rozsnyói kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magyar királyi kincstár** végrehajtónak néhai **Kosztka Zelina Mihály** és **Koleszár Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 92 ftt 63 kr. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rozsnyói kir. járásbíró) területén lévő Rédova községben fekvő, a rédovai 151. számú telekkönyvben 2—4-ik sorszám 4174, 4336, 4498. hrszámú két darab rét és 1 darab erdőnek néhai Kosztka Zelina Mihály és Koleszár Zsuzsanna, illetőleg jog, és birtokutódjai Garand-Pacsora Györgyné szül. Kosztka Zelina Zsuzsanna, Kosztka Zelina János, Rdik Andrásné szül. Golian Mária, Golian Zsuzsanna és Golian János nevén álló 571 ftt becsértékű fele részére az árverést a fent ezennel meg-

állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi márczius hó 29-én** délelőtt 10 órakor Rédova községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rozsnyón, 1891. évi noveber 27.
A rozsnyói kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság,
Tichy, kir. járásbíró.

Bécs, 1873. Erdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Patánkán 1887 Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF

es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-czement és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Budapest-rakpart 8. szm.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-czement és vízhatlan meszet

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keeskemét, 1872. Ezüst é. em.	Ujvidek 1875. Arany érem.	Sz. ged. 1878. Erdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	----------------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Feltűnést keltő ujdonságok nők részére!

Minden előkezelttség nélkül lehet mértéket venni, mintazni és szabni a es. és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével akár gyermekruhát akarunk készíteni, akár legfinomabb női ruhát. A pontos és sikeres mértékveséért és szabászatért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

czélszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is. — Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak 1 ftt 50. Szétküldés naponta kétszer utánvétellel, 1 ftt 70 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg.

Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

11. Untere Donaustrasse 19.

10—12

Főraktár Magyarhon részére Budapestben GÜTTLIEB VILMOS-nál Andrássy ut 42. sz. alatt.